

Rahvarinde vaimuga – elektri hind alla!

Riigikogu Kesksfraktsiooni avaldusest ööistungite kohta

Eesti ühiskonnas on sel sügisel märgata arenguid, mis meenutavad veerand sajandi taguseid murranguaegu. Poliitikat ei tehta enam kabinetivaikuses või koalitsiooni tagatubades. Keskerakond tervitab seda, et on elustumas Rahvarinde-aegne vaim.

KADRI SIMSON

Keskerakonna fraktsiooni esimees

Ärkamas on seesama Rahvarinde vaim, kus inimeste poliitiline ärksus sunnib teravamad debatil ka Riigikogu saali. Me tunnustame, et on vajadus teha ühispingutusi Eesti tuleviku nimel.

Olukord, kus otsuseid on tehtud kiirustades, nõu pidamata ning tugevama õigusega, on kaasa toonud tasakaalustamata arengu. Praeguse valitsuskoalitsiooni ajal on Eesti muutunud kalliks maaks, kus liiga paljud inimesed on kaotanud ostujõudu. Inimeste väljavool, eurosooni kiireim hinnatõus ning kadunud töökohad ei pea olema paratamatus.

Järgmine aasta toob eestimaalastele uusi probleeme seoses elektri hinna järsu tõusuga. Kesksfraktsioon esitas 2013. aasta riigieelarve eelnõule muudatusettepaneku, mis jõustumisel alandab elektri aktsiisi Euroopa Liidu miinimummäärani.

Loe edasi lk 3

ÖÖISTUNG: Kesknädalal, 14. novembril andis Keskerakond öölahingu Riigikogus, kui asus võtma vaheaegu, et venitada riigieelarve lugemist, eesmärgiga survestada valitsust dialoogile ja elektri hinna alandamisele. Pildil parlamendi asespiker Jüri Ratas (KE) hilistel õhtutundidel istungit juhatamas ja IRL-i poliitik, rahanduskomisjoni esimees Sven Sester “kangelaslikult” rahvavastast eelarvet õigustamas.

Foto: INDREK VEISERIK

Kreeka rängad faktid, millest meedia vaikib

Kesknädal avaldab blogipostituse kreeklasele, kes nimetab end Dimitraseks. Kirjapanija kutsub kaaseurooplasi üles mitte uskuma meedias levitatavaid valesid kreeklaste kohta. Tegemist on siira pöördumisega, et mitte öelda appikarjega. Selles leidub palju esmapilgul uskumatut. Kuna seni on lastud Kreeka olukorrast rääkida peamiselt poliitikutel ja majandustegelastel, siis kuulakem, mida on öelda lihtsal kreeklasel. Püüame mõista, kuidas tema näeb juba pikemat aega käinud „tantsu“ oma kodumaa ümber.

„Kreeka on üks ilusamaid riike maailmas. Meil on sinine meri ja sinine taevast ning suurepärase paikesepaiste. Üle maailma külastab meid igal aastal suur hulk inimesi, kelle sooviks on tunda rõõmu ilusast ilmast, tutvuda Kreeka pika ajalooga, saada suurepäraseid elamusi vahemerelisest toidust ja meie külalislahkusest,“ kirjutab Dimitras.

„Kuid nagu te kõik teate, on Kreeka viimasel ajal sattunud

tõsisesse raskustesse – meie majandus on suures languses,“ märgib autor. Tema sõnul annavad Kreeka korrumppeerunud poliitikud pidevalt mitte millelgi põhinevaid lubadusi. Kahjuks rahvahulga ikka veel usuvad ja usaldavad niisuguseid poliitikuid.

Politsei vägivald Kreekas

Dimitrase väitel Kreeka poliitsei rahva kaitsmise asemel pi-

gem kaitses korrumppeerunud poliitikuid ning pankade ja ülikiraste huve. „Politsei vägivald on juba ületamas igasuguseid piire. Peaaegu iga päev võib näha tänavatel mässu maha suruvaid politseinikke, kes lasevad valimatult pisargaasi inimeste pihta. Pisargaasitakse isegi vanureid ja lapsi ilma mingi põhjusega,“ kirjutab Dimitras. Ta nendib, et rahvusvahelised päevauudised Kreekast annavad teada, kuidas rahutuste käigus lendavad pudelid Molotovi kokteiliga, rüüstatakse poode ja autosid. „Mõned kreeklased on pildistanud kaetud nägudega inimesi, kes hoiavad käes raudkange ja loobivad kive rahulike protesteerijate pihta, üritades korraldada massikaklusi. Need löömaleõhutajad on osa Kreeka poliitseist!“ väidab blogija. Tema sõnul on nood

tegelikult erariides politseinikud, kes täidavad salajasi ülesandeid suunata sündmusi nii, et jääks mulje suurest hävingust. „Sel moel mõjutab Kreeka valitsus avalikku arvamust,“ tunnustab Dimitras. Samal ajal kaotavad kreeklased töökohti ja kodusid. „Korduvalt on meil elekter välja lülitatud, mis on vastuolus Euroopa ja rahvusvaheliste seadustega. Seda kõike tehakse selleks, et me maksime uut maksu, mis läheb pankade ja rahvusvaheliste kreditorite taskusse. Nälg on laialt maad võtnud, paljud on jäänud koduta. Kreeklased ei suuda vastu seista moodsa aja uut tüüpi diktatuurile,“ kirjeldab Dimitras.

Valed, mida levitatakse kreeklastest

„Meie, kreeklased, oleme kuulnud, et teie uudistekanalid

ja meedia toodavad kohutavat propagandat kreeklaste kohta. Teie uudised kõnelevad sellest, kui halvad inimesed on kreeklased. Et me ei maksa makse ja et me varastame ning et me oleme laisad.“ Dimitrase sõnul ei vasta rahvusvahelises meedias levitatavad arvamused kreeklastest tõe ja reaalsusele ning ta püüab murda mitut müüti, mida praegu kreeklaste kohta levitatakse.

Esimene müüt: kreeklased on laisad.

OECD andmeil töötavad kreeklased aastas keskmiselt 2119 tundi. Portugallased samal ajal 1719, hispaanlased 1654 ja sakslased 1390 tundi.

Teine müüt: kreeklased ei tooda midagi.

2011. aastal suurenes Kreeka eksport 31,5%.

Kolmas müüt: kreeklased ei hoiu oma keskkonda puhtana.

387 randa Kreekas on saanud Rahvusvahelise Keskkonnakoostöö Fondi (Foundation of Environmental Education, FEE) poolt välja antava sinise lipu, olles täitnud üle 40 üli-range kriteeriumi. Peale selle on 1000 randa ja sadamat samuti täiesti rikkumata keskkonnaga.

Neljas müüt: kreeklased ei ole tulevikku.

„Kreeklased on oma võimsas ajaloos alati leidnud viise, kuidas välja tulla diktatuuridest, sõdadest ja majanduslangustest. Me oleme töökad, vastu pidavad ja võitlejad. Me oleme alati olnud võitjad!“ kirjutab Dimitras.

Loe edasi lk 4

Juhtkiri

Moraalsed vördjad ei tekkinud eile

JAANUS KARILAIK
Haapsalu volikogu esimees

„Harta 12“ tekstiga nõustub iga mõistlik inimene, kuigi seal puudub sügavam sissevaade lähipoliitika ajalukku ja laiapärgelisem enesekriitika. Enesekriitika puudus pole mingi erilise avastus – rahvast mittehoolimine on paremerakondade probleem juba 20 aastat.

Kõigepealt võiks avaliku pihiga alustada Andres Ammas, kes räägiks, kuidas toimus Isamaa rahastamine siis, kui tema oli selle erakonna peasekretär. Kahtlemata oli Andresel moraalne õigus oma allkiri sellele dokumendile anda, aga Isamaa erakonna roll poliitilise kultuurituse vohamisel pole väike olnud – kasvõi see, kuidas Laar tulistas Savisaare pildi pihta. Sellest kõigest pole võimalik distantseeruda lihtsalt parteipiletist loobudes.

Kindlasti on oma osa andnud ka Mõõdukad (SDE), Keskerakond ja kadunud Rahvaliit. Reformierakond ei oleks saanud üksi sigastada ja omavolitseda, kui kõik kolm oleksid inglitenä tühiskonna tundlikele kõrvadele laulnud. Kuid erinevatel aegadel on kõik erakonnad võimu nimel silmad kinni pigistanud ja avatust tühiskonnas aasta-aastalt kinni keeranud. See pole viimaste kuude probleemist.

Kõik algas „platsi puhtaks löömisest“, kus avalikkus lootis, et EKP tippnomenklatuur lüüakse avalikust asjast eemale. Isamaalased hakkasid hoopis Interrinde juhi Jevgeni Koganiga tiiba ripsutama ja väärtused libisesid kaubaks. Miks peaksime seda teemat varjama?

Vähesed tahavad avalikult välja öelda, et tupikusse ongi viinud meie poliitika pikaajaline silmakirjalikkus, sildistamine ja pidev tühja karjumine, et vene hunt on kohe meie karjas. Antisavisaarluse vihakõnede varjus ongi meie keskele siginenud simmid ja dressenid. Ja seda just Reformierakonna jt „isamaaliste“

KESKMÖTE: Meid on poliitilise kriisi lävele viinud mitte see, kui mõni avastab, et reformierakondlased on moraalsed vördjad, vaid opositsiooni pidev ja pikaajaline eiramine, dialoogi jõhker vältimine ja kohalike omavalitsuste ülesostmine.

erakondade kaasabil. Efektne oli küll endist kommunisti Jaak Jõerüüti särge abil „ahju ajada“, aga peale solvamise me midagi muud ei saanud. Miks me sellest avalikult ja lõpuni ei räägi? See tekitab samuti sumbumud õhku.

Või Tallinna Vee erastamisest inglastele kolmikliidu poolt. Või Erastamis-agentuuri taustajõududest. Või pankadele suurte privileegide loomisest. Kas Laar sai Swedbanki nõukokku majanduslaste teadmiste eest?

Poliitika olemus ja sisu – avalikult, läbipaistvalt Eesti asja ajamine oma rahva sotsiaalmajandusliku heaolu nimel – on täiesti läbikukkunud. Miks me neid inimarengu aruandeid vohime ja siis tähtselt pead raputama? Kui siin elaks vaid 10 last vaesuses, siis juba see fakt sunniks poliitikaid üle vaatama. Meil aga on neid lapsi üle 40 000! Kas vaatame neid kalapilguga edasi ja kinnitame, et kohe jõuab Eesti Euroopa majanduse kõrgliigasse?

„Harta 12“ autorid unustavad, et „moraalse vördja“ kujundi alglahe on ikka selles, et Eestis pole lasknud ükski parempoolne erakond tekkida ideelisel mitmekesisusel. Sotsiaaldemokraatlike või tsentristlike programmilisi poliitilisi lahenduskäike on üle 10 aasta alla surutud, häbimärgistatud, naeruvääristatud (astmeline tulumaks, vene turg, riiklik eluasemepoliitika, pankade kasumite maksustamine, ärilise tervishoiu piiramine jpm). Kokku rohkem kui 200 000 valijat on pidevalt mõnitatud, hirmutatud ja nende psühholoogiat murtud.

Ajakirjanikud pole samuti vastutusest vabad. Ilmekas näide – Delfi ajakirjanik Epp-Maria Kukemelk küsis Mart Nutilt nn Riigikogu ööistungiga kohta suunavalt: „Tegemist vist on siin ikka tobeda üritusega?“ Nutt saigi pikalt rääkida, kui tobe see ööstung on ja et välisreisi ei saa nüüd teha.

Meid on poliitilise kriisi lävele viinud mitte see, kui mõni avastab, et reformierakondlased on moraalsed vördjad, vaid opositsiooni pidev ja pikaajaline eiramine, dialoogi jõhker vältimine ja kohalike omavalitsuste ülesostmine. Kas tõesti tahetakse, et suure valijabaasiga opositsioonilise Riigikoguga ei pea üldse arvestama ning põhiline on, et dialoogi peetakse vabakonnaga? Silmakirjalikkus kuubis!

Ausa poliitika saame siis, kui kõik näevad tervikut. Ühiskond saab edasi liikuda vaid koos, muidu püsib oht, et praegused kärjad astuvad eelkäijate jälgedes.

NÄDALA NUPUD

Kolm kirja heale tsaarile

Esimene kiri: 23. aprillil 2001 kirjutasid 26 sotsiaalteadlast valitseva kolmikliidu (Isamaa, Reform, Mõõdukad) ja karjääri lõpetava Meri presidentuuri ängistavas õhkkonnas avaliku pöördumise „Kaks Eestit“, millest kiiresti sai rohkesti tsiteeritav lendväljend kogu rahva suus. „Eesti ühiskond on jõudnud poliitilisse, sotsiaalsesse ja eetilisse kriisi. Võim on rahvast võõrandunud juba sellisel määral, et rääkida tuleb kahest erinevast Eestist,“ seisab pöördumises, mis ilmus täna 11 ja pool aastat tagasi. Teadlased märkisid, et kaks kolmandikku lastest kasvab vaesuses, inimestel puudub elementaarne turvalisus, noored lahkuvad mujale. „Poliitika enesekesksus ja ebaetilisus on muutunud igapäevaseks ja iseenesestmõistetavaks, hägustunud on vastutuse mõiste,“ öeldi juba toona. Teadlased selgitasid, et riigi kahestumist näitavad avaliku arvumuse uuringud, kus enam kui pooled inimestest on vastu Eesti tuleviku-suundumustele ehk euroliiduga liitumisele ja kolmandik rahvast on selle suhtes ükskõikne. „Järeldus on, et Eesti riigi kesksed institutsioonid ei täida oma funktsiooni. Riigijuhtide elitaarne ja minakeskne käitumine on kujundanud olukorra, kus rahvas ei suuda oma riiki enam tõsiselt võtta,“ teatavad 26 sotsiaalteadlast. Eesti peaministri „laskeharjutused“ ning sellele järgnenud on kirja sõnul drastiline näide tegudest, millele võimueliit ei ole suutnud anda demokraatlikus riigis ainumõeldavat hinnangut.

Teine kiri: 23. aprillil 2007. aastal kirjutasid kolme ülikooli (TÜ, TTÜ ja TLÜ) 12 professorit avaliku kirja kaitsemistrile, milles juhtisid tähelepanu Pronksõduri teisaldamise riskidele ning pakuti koostööd riskide maandamisel. Kirjas seisab, et „esimene risk on seotud Eesti strateegiliste huvidega. Oleme seisukohal, et mälestusmärgi teisaldamine võib küll leevendada 9. maiga seotud päevaprobleeme, kuid on tõsine riskifaktor Eesti pikaajaliste huvide seisukohalt. Eesti pikaajalised huvid on sisemine stabiilsus ja rahvusvaheline tõsiseltvõetavus. Pronksõduri teisaldamine kahjustab mõlemat. Juba täna on mälestusmärgist saanud väga oluline Eesti mainet kujundav teema maailma meediakanalites, paraku valdavalt iroonilises võtmes. Eestile on kleebitud natsiriigi silt, meie tõsiseltvõetavus on saanud tagasilöögi.“

Kolmas kiri on nimetatud hartaks ja see ilmus 14. novembril nii Postimehes kui ka Eesti Päevalehes. Viimasel nädalal on sellest rääkinud kõik meediakanalid. Jällegi on tegemist „kirjaga heale tsaarile“ ja oodatakse, et seni rahva arvamus mitte millekski pidanud paremvalitsus hakkaks heast peast võimu jagama mingite ullikeste-allakirjutanutega, või veel enam, loobuks võimust hoopis. „Rahva isa“ ehk Kadriori Ilvese isikus noomib valitsuse vaenajaid omalpoolt. Ime veel, et kadalippu ei korraldata ja külmale maale ei saadeta – Mahtra meeste ja 1905. aasta mõisapäletajatega seda ju tehti.

Kesknädala meelet on kokkuvõttes imelik, et parlamentaarset vabariiki, mille nimel esiisad lahingutes langesid ja Rahvarindes rühiti, pole ühtäkki kellelegi tarvis. P.S. Loetletud kolme kirja koos kõigi allakirjutanutega võib meenutuseks lugeda KN 21. novembri veebis.

Tiit Madisson: „Harta 12“ võib saada „Res Publica 2-ks“

Hispaanias elav veterandissident Tiit Madisson (*pildil*) väitis Nõmme Raadiol, et „Harta 12“ võib kujutada endast ohtu protestiliikumisele, vahendab portaal minut.ee.

„Minu arvates see on nüüd katse teha uut parteid, nimetagem seda „Res Publica 2“,“ ütles Madisson. Tameenutas, et kümme aastat tagasi, kui liberaalsed erakonnad, nii Reformierakond kui ka Isamaaliit, olid oma populaarsuse madalseisus, leiutati Kadriorus Lennart Meri initsiatiivil ja presidendi enda kontori ametnike baasil nn äraostmatud. „Tehti nendest erakond ja rahvas toetas seda, sellega liitus väga palju rahvast,“ märkis Madisson.

Aga tegelikult kujunes kahjuks teistsuguseks, kui paljud lootsid. Madissoni sõnul on Ülo Vooglaid, kes ise kuulus Res Publica juhatusse, rääkinud, et erakonna juhatuse esimesel koosolekul pärast valimisi oli peapunktiks mitte see, kuidas teha teoks valijatele antud lubadused, vaid see, kuidas

erakonna rahastajad saaksid oma raha mitte ainult tagasi, vaid väga suurte protsentidega tagasi.

„Ma kardan just täpselt sedasama,“ ütles dissident. Madissonil hakkas enda sõnul „kelluke helisema“ kohe, kui ta nägi harta algatajate hulgas Indrek Tarandi nime, kes pettis rahva ära juba Euroopa Parlamendi valimise ajal, kui kogu režiimimeedia teda propageeris. „See on jälle üks niuke oht, et süsteem säilitada sisuliselt samasugusena, aga tulla välja uue erakonnana, mitte midagi muutes, mitte muutes näiteks valimiseadust. Kuigi nad seal räägivad: jaa, valimiseadust tuleks muuta; aga need on üldised postulaadid. Nad loodavad, et nüüd teevad erakonna valmis ja, noh, läheb nagu läheb, et nemad saavad nüüd võimule ja lõpuks juhtub täpselt nagu Res Publica 1-ga,“ seletas Madisson.

„Kõik ei tarvitse olla nii ilus, nagu esmapilgul tundub, või nii lootustandev, nagu mõni tahaks arvata,“ ütles igipõline dissident.

HIIBUSE NÄDAL

KAJA KALLAS ÜRITAMAS TAASTADA RIIGIKOGU HEAD NIME

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 274 573

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Jaak Allik: e-hääletus sobib diktatuurile

Riigikogu liige, sotsiaaldemokraat Jaak Allik pidas 15. novembril ettekande MTÜ Ausad Valimised korraldatavas poliitika õhtukoolis, kus seekord olid vaatluse all e-valimised.

Allik meenutas, kuidas Reformierakond ja Isamaaliit surusid e-hääletust 2005. aastal läbi. Eesmärk oli neil meelitada valima enam noori valijaid, kes arvutitega kõige rohkem sina peal, n-ö elektrooniliselt haritudamad.

„E-valimisi põhjendati, et need toovad üldiselt rohkem inimesi valima, kuid nii pole juhtunud,“ seletas Allik. E-hääletus jagas vaid neile erakondadele hääle andjad ringi.

Kõneleja tõstis esile, et möödunud aastal toimusid Norras kohalike omavalitsuste valimised, kus selles riigis esmakordselt rakendati interneti kaudu hääletamist. Norra tutvus oma e-valimissüsteemi luues ka Eesti süsteemiga, kuid ei soovinud seda üle võtta, kuna meie variant tundunud ebaturvaline. Kui Eestis läheb e-hääletusele „musta kasti“ – valijal puudub igasugune võimalus kontrollida, kas tema hääle ikka jõudis kohale ja kas tõesti läks õigele kandidaadile, siis Norra valija saab seda teha.

Norralaste e-hääletuses tuleb

kandidaadi poolt hääletades lisaks sisestada teatud kood; pärast e-hääletust saab valija oma mobiiltelefonile SMS-i vastava koodiga, mis kinnitab, et tema hääle jõudis kohale.

Alliku sõnul oleks vaja ka siin luua niisugune tehniline lahendus, et valijal oleks täpselt teada, kuhu tema hääle läks. Paraku on selline tehnoloogiline lahendus väga kulukas.

Mujal maailmas pole

Säärased e-valimised nagu Eestis, poleks mujal maailmas võimalikud, selgitas Allik.

„Kui 2005. aastal toimusid meil esimest korda omavalitsuste e-valimised, tulid siia paljud välisvaatlejad ja spetsialistid,“ rääkis Allik. „Kuna ma olin e-valimiste vastu võidelnud, palus minult intervjuud Prantsuse sotsialistide ajalehe vaatleja. Rääkis pikalt, kuid prantslane ei olnud loomult mitte politoloog, vaid arvutispetsialist, kes oli ülmas vaimustuses sellest, kuhu Eesti on oma elektroonilises arengus jõudnud, ega saanud minust

aru. Lõpuks küsisin talt: millal siis Prantsusmaal sellist süsteemi rakendatakse? Prantslane vaatas mulle üllatunult otsa ja ütles: loomulikult mitte kunagi, sest Prantsusmaal on valimised väga püha asi! Sealsele rahvale ei teeks keegi selgeks, et valida tuleb kusagil kõõginurgas.“

Allik küsis: miks peaks e-hääletusele vastu olema? Peamine põhjus on see, et pole olemas sissemurdmatut süsteemi. Kui eelmine USA president George W. Bush tegi teadlastele järelepärimise e-hääletuse rakendamise võimalikuse kohta, siis tal ei soovitud seda rakendada ebaturvalisuse kaalutlustel. Ka Soome loobus e-hääletusest.

Alliku sõnul on murettekita, et siiani on Eesti e-hääletussüsteemi vastu huvi tundnud autokraatlikud režiimid nagu Bhutan, Tuneesia, Ukraina, Palestiina Rahvuslik Omavalitsus jt. Alliku sõnul juba seetõttu ei tohiks e-valimisi propageerida.

Kõneleja meenutas ka eelmise presidendi Arnold Rüütli seisukohti e-valimiste suhtes. Nimelt oli Rüütel e-valimiste vastu, sest need pole põhi-seaduses ette nähtud ühe-

HOIATAB: Siiani on Eesti e-hääletussüsteemi vastu konkreetset huvi tundnud autokraatlikud režiimid: näiteks Bhutan, Tuneesia, Ukraina, Palestiina Rahvuslik Omavalitsus jt. Jaak Alliku sõnul juba seetõttu ei tohiks e-valimisi propageerida.

taolised valimised ja seega poleks valimissituatsioon valijail võrdne. Näiteks on ju ametlikul valimispäeval valimisreklaam keelatud, e-hääletuse ajal aga mitte.

Ometist munad tagasi?

Oma ettekandes tõdes Allik, et e-valimistest enam loobuda ei saa. „Ei tea, kas juba valmis-

küpsetatud ometist saab veel mune tagasi, sest viimastel Riigikogu valimistel hääletas elektrooniliselt veerand valijaskonnast,“ seletas ta.

„Kui me koos Keskerakonnaga näiteks järgmistel Riigikogu valimistel võimule tuleksime, kas meil õnnestuks e-valimised kaotada? Meile pandaks süüks, et oleme vanamoelised,

tagurlased, 19. sajandi inimesed,“ ütles sotsiaaldemokraat.

Samas pakkus ta välja võimalike lahendustena sedagi, et e-hääletamine tuleks lõpetada kodudes ja luua süsteem, mis võimaldaks valijal kontrollida, kuhu tema hääle jõudis.

Tekst ja foto Indrek Veiserik

Rahvarinde vaimuga – elektri hind alla!

Algus esilehel

Selle ettepaneku toetamine aitab leevendada hinnatõusu kõigile inimestele ja ettevõtetele. Kui valitsus ei kasuta enda kasutuses olevaid hoobasid elektri hinna tõusu leevendamiseks, siis on elektri hinna tõusul majanduskasvu pärssiv mõju, kuna eelkõige vähendab see majapidamiste reaalset sissetulekut ning tarbimise ja sisenõudluse kasvu.

Majanduse kehvema väljavaate tõttu aga vähenevad edaspidi nii investeeringud kui ka nõudlus tööjõu järele.

Seni kuni jätkub valitsuserakondade tegevusetus elektri hinna tõusu leevendamisel, oleme sunnitud jätkama Riigikogu töös obstruktsiooni.

Samas, kui koalitsioonisaadikud toetavad elektri aktsiisi alandamist neli ja pool korda – Euroopa Liidus lubatud miinimummäärani, on Keskerakond valmis toetama 2013. aasta riigieelarve kiiret menetlemist.

Eelarves on vahendid elektri hinna tõusu pehmendamiseks olemas. Valitsejate kohustus on neid kasutada.

Keskerakonna nimel Kadri Simson

“Seni kuni jätkub valitsuserakondade tegevusetus elektri hinna tõusu leevendamisel, oleme sunnitud jätkama Riigikogu töös obstruktsiooni,“ lubab Keskerakond oma avalduses. Kui dialoogi pole ja valitsus sõnadest aru ei saa, tuleb kasutada kehakeelt. Seda tõestasid juba ka ACTA, õpetajad, arstid ja Harta.

Fotod 14. novembri meeleavaldusel

Ülal: Keski algatatud ööistungeid toetasid ka sotsid ja Demokraadid, pildil Karel Rüütli ja Rainer Vakra.

Paremal: Rahva arvamus Lossi platsil.

All: Keskerakond hoiatab, et kõrged kodukulud viivad telki elama!

Fotod Indrek Veiserik ja Keskerakonna arhiiv

Kapioravate perestroika

Eesti poliitika on jõudnud selle sajandi suurimasse ummikusse – poliitika on kinni kiilunud ja parteisüsteem proovib seda ületada, luues võimalike muutuste miraaže.

VIRGO KRUVE

See on nagu kommunistliku parteiga, mille kriisi pidid lahendama avalikustamine (*glasnost*) ja uutmine (*perestroika*) Mihhail Gorbatšovi juhtimisel. Mitme partei olukorras on lihtsam jätta mulje, et liikumised „Harta 12“ (2012), mõttetalgud „Minu Eesti“ (2009) või riigiteatri NO99 etendus „Ühtse Eesti suurkogu“ (2010) on tekkinud altpoolt, rahvaalgatusena.

On ainult üks juhtiv partei

See on Eesti Reformierakond, mis on kuulunud kõigisse valitsustesse alates 1999. aastast. Tema positsiooni ei ohusta kartelli kuuluvad parteid, vaid väljast tekkivad algatused.

Probleemide ennetamiseks on rahulolematute algatused seni edukalt kaaperdatud.

ACTA-vastase rahulolematuse kanaliseerimiseks hakkasid meedias esinema Kristiina Ojuland, Valdo Randpere, Indrek Tarand, Igor Gräzin. MTÜ Eesti Interneti Kogukond tegevusel hoidis seestpoolt silma peal Reformierakonna IT-juht Mati Leet. Riigikogust suunas arutelu uuele teemale Andrei Korobeinik, kui tegi ettepaneku alustada internetikasutajate õiguste harta väljatöötamisega (15. veebruari pressiteade). Vabaduse väljaku meeleavaldusel oli kohal ka reformist Urmas Sisask, kes lasi hästi põhja Nabala kaevanduste vastase protesti (mis oli suunatud tema parteikaaslase Pentuse vastu).

Uue liikumise mulje loomine

Etapid:

1. Rahulolematute hääle ülevõtmine algab arvamusiidrite grupi moodustamisest. Siim Tuisk helistab Ahto Lobjakale, murelikud loovad rühmituse nimega „Kriitiline piir“. Sinna kutsutakse meedias samadest asjadest rääkinud inimesed, kes paistavad usaldusväärset.
2. Moodustunud grupp tunneb vajadust õigustada omaenda eksistentsi. Nad kirjutavad ja räägivad meedias, et harta teemat üleval hoida. Ignar Fjuk osaleb TV3 „Kolmeraudse“ saates, reedel kutsutakse oma Klassikaraadio saatesse „Räägivad“ Kaja Kallase (eetikakoodeksi koostaja). Laupäeval osalevad harta algatajad Tallinnas meeleavaldusel.
3. Harta tegutseb kahes loogilises osas. Üks neist on räme, aga väga üldsõnaline lahmimine. Rahvas loeb ja noogutab ning kirjutab tuhandetes alla. Teine osa on nõudmised ja ettepanekud, mis on väga pehmed. Poliitikud loevad ja noogutavad ning kutsuvad algatajad endaga kohtuma.
4. Töö käib edasi kulisside taga, rahvast enam plakatitega tänavale ei kutsuta. Inimesed on rahul – nad said anda allkirja (ACTA vastu, harta poolt) ja koguneda väikesearvulisele meeleavaldusele. Kapioravad on rahul, sest parlamendi koosseis püsib 2015. aasta märtsini. Liisingud ja laenu saavad makstud, päikesereisid on tagatud.
5. Viimane etapp – unustamine.

Kreeka rängad faktid, millest meedia vaikib

Algus esilehel

Saksamaa on Kreekale võlgu 575 miljardit eurot

„Nüüd teie riikide meedia vaikib,“ kirjutab Dimitras. Ta annab teada, et Saksamaa võlgneb Kreekale 575 miljardit eurot. See summa tuleneb kompensatsioonist, mida Saksamaa peab Kreekale Teise maailmasõja pärast maksma. Peale selle võtsid sakslased Kreekalt selle sõja ajal väevõimuga laenu, mida pole tagasi makstud.

„Neid arve pole välja toonud mitte mõni tavaline kreeklane, vaid sellest on kõnelnud endise Prantsusmaa presidendi Nicolas Sarkozy majandusnõunik Jacques Delpla,“ märgib Dimitras.

Tema sõnul ei ole Kreeka vastutav praeguse rahvusvahelise kriisi eest, mis sai alguse USA-st. Dimitras osutab sellele, et Kreeka on olnud näiteks Prantsusmaa, Saksamaa või Hollandiga võrreldes väike riik, kus pole suuremat tööstust. Samas on kreeklased aastasadu kokku puutunud diktatuuride ja suurte sõdadega.

Blogija sõnul korraldasid Kreeka korrumppeerunud poliitikud koostöös Saksamaa korrumppeerunud poliitikute ja

ärimeestega nn Siemensi skandaali, mis seisnes selles, et Kreeka valitsus sõlmis Saksa suurfirmaga Siemens leppe, mille kohaselt osteti suurel hulgal tehnikat miljardite eurode eest. „See oli kreeklaste raha, mis ilma meie nõusolekuta läks sakslaste taskutesse,“ tunnistab Dimitras.

Lisaks oli Kreeka tema sõnul sunnitud ostma sakslastelt ja prantslastelt *second-hand*-sõjatehnikat, mis tuli kümme korda kallim, kui oleks ostetud korralikku militaartechnikat Venemaalt. Ostetud Saksa allveelaevad olid defektidega. Ülejäänud tehnika oli samuti roostes ja kehvas seisus. „Seega läksid veel mõned miljardid eurod sakslastele ja prantslastele,“ möönab Dimitras.

Ta meenutab sedagi, et ka Ateena metrood ehitas Saksa firma. Taaskord – miljardid eurod Saksamaale!

Ärge vihake meid!

„Lõpetuseks tahan öelda, et kreeklased ei vihka sakslasi, prantslasi ega teisi rahvaid. Kuid me vihkame nende valetavat poliitikut. (Meie omi samuti.) Me vihkame teie valetavat meediat. (Meie oma samuti.) Kui meie kaotame selle lahingu, võivad sõja suurpangad. Kui meie riik allutatakse nende tahtele, olete teie

VANA KREEKLANE: Mees, kelle pihta politseinik pisargaasi laseb, on Manolis Glezos. Teda tuntakse Kreekas kui tõelist kangelast, kes pärast natside sisenemist Ateenasse 30. mail 1941 koos Apostolos Santasega rebis Akropoliselt maha Saksa lipu. See oli esimene vastupanuaktsioon okupeeritud Kreekas. Missugune jõud seisab tema vastas täna?

järgmised, kes ette võetakse!“ hoiatab Dimitras.

„Palun tõuske üles oma soovadelt ja minge tänavatele! Tõstke oma häält ja rusikaid! Protestige kõige vastu, mis põhjustab ebaõiglust selles maailmas!“ kutsus blogija üles.

Tema sõnul hõlmavad praegu maailma suured muutumised, milles riike orjastavad rahvusvahelised pangad ja suur korporatsioonid. Dimitrase sõnul on ACTA tõestus sellest, et inimeste suid tahetakse sulgeda.

„Kreeka on praegu piiri peal.

Palun ärge vihake meid nende asjade pärast, milles me süüdi ei ole. Meie riik on lõmastunud. Me vajame teie kaastunnet, mitte vihkamist,“ kirjutab Dimitras.

„Tänu sõnad lugemise ja kaasmõtlemise eest! Kõike pare-

mat, armastusega Kreekast!“ lõpetab Dimitrase-nimeline kreeklane oma postituse.

Refereeris Indrek Veiserik
Postituse originaali on
huvilistel võimalik lugeda
internetiaadressilt
<http://9gag.com/gag/268188>

Jaan Tõnisson

JAAK UIBU meediauring

JAAK UIBU

Tavapäraselt on ajakirjanikud need, kes koguvad ja edastavad uudiseid, paljastavad pahasid ja oma sõltumatus määrgiks ülistavad ülemusi. Kui kasutada aru kaheharulisuse uurija Arvo Sirendi dihhotoomiaid, siis vahel huvitavalt, aga enamasti igavalt, vahel olulisest, aga enamasti ebaolulisest, vahel skandaalidest, siis jälle skandaalide puudumisest, vahel rahvuslusest, siis rohkem internationalismist, mida kahekümne esimesel sajandil esitatakse globalismina.

Käesolevas meediauringus toimitakse vastupidiselt tavapärasele – lugeja kirjutab ajakirjanikest ja ajakirjandusest. Ja ei pressi peale *newspaper* terminist ja kontseptsioonist tulenevat uudist, vaid näeb

ajalehe missiooni *aja* ja tema rüpes toimivate muutuste valgustamises läbi sajandite. Meediauringule tõukas autorit Heinrich Marga ja Enn Sarve hiljuti avaldatud kirjavahetus, kus rõhutati ajaloo-sündmuses vahetu osaleja info väärtust – see on asendamatu. Ehk on siis asendamatu nüüd ja edaspidi ka minu eredamad mälestused ja tänased kogemused Postimehest?

Alates 1960. aastate algusest olin praeguse Postimehe eelkäija, ajalehe Edasi toimetuse sagedane külaline tosina aasta jooksul. Üliõpilaspõlves laieneb sõprade ring ju lausa hirmuäratavalt ning minu õnn oli tuttavaks saada ja jääda Edasi kultuuriosakonna juhataja August Luuriga. Tema istus toimetuse akna all vastakuti Leo Metsariga. See positsioon lubas pidevat ja head ülevaadet suurest sammastega majast teisel pool tänavat – kes ülikooli peauksest sisse-välja käisid ja kas nad läksid kohe ülikooli kohvikusse või kadusid linna peale. Toimetuse ise oli läbisõiduhooviks Tartu ja kogu Eesti loometegelastele, üks oli avatud hiliste õhtutundideni ja keegi ei küsinud, mis sul sinna asja.

Voldemar Kures oma mälestustes möönab, et saksa okupatsiooni

aegses Postimehe toimetuses elas edasi riigimees Jaan Tõnissoni vaim, nii toimetuse vaimususes kui ka ruumis. Meenutame, et just tema juhitud sai eelviimasel sajandivahetusel Postimehest eesti rahvusluse peamine häälekandja. Rahvahulgas oli Tõnisson nii populaarne, et inimesed tõusid Tartu rongi vagunis püsti, kui Tõnisson sisse astus. Nii rääkis minu isa, kes oli sündmuse tunnistajaks. Sel ajal oli vana veel tunnustuseks ja Tõnissoni hüüdnimeks oli Vana Jaan, aga ka Koodi-Jaan tema terava sule pärast.

Tagantjärele tahan kinnitada, et Tõnissoni vaim elas jätkuvalt Edasi toimetuses veel kuuekümnendatelgi. Sõprade ringis oldi uhked oma suurele eelkäijale ja sellele, mis temast ruumis ja mälus säilinud oli. Edasit trükiti Tõnissoni-aegete masinatega. Toimetuse andis keisrile seda, mis keisri kohus, ja töötas oma rahva huvides – või, Johann Voldemar Jannseni kõnepruugis, tegutses „*mun-nade peal kõndides*“. Otsiti ja viljeldi teemasid, mida 1980-ndatel hakati nimetama Eesti valupunktideks. Õhkkond oli üheaegselt nii tõine kui ka lõbus – hambamehed käisid siin end maha laadimas. Anekdoodid ja teravmeelsused kanti toimetusse kokku ning seal nad levisid kuhu iganes.

Ajaleht Edasi oli sel ajal oma formaadis uniikaalne nähtus kogu Nõukogude Liidus, eriti pärast sotsioloogilise uurimistöö „Teie arvamus“ käivitamist vaimuvedur Ülo Vooglaiu vedamisega. Siin käidi ligidalt ja kaugelt mõõtu võtmas. Toon näite ühest algatusest 1960.–1970-ndate vahetusel. Edasi kaastööliste eestvõttel ja avalikkuse osavõtul ilmus pikka aega rubriik „Iive, iive, iive“, kus selle aja oludes arutati võimalusi rahvuse püsijäämiseks ja kujundati seeläbi inimeste hoiakuid. Kui aastail 1960–1965 sündis 12,6–13,5 tuhat eestlast aastas, siis 1968–1972 oli see arv 13,8–14,5 tuhat. Nii sündis neil aastail mitu tuhat eestlast rohkem, kui seda võis prognoosida kuuekümnendate aastate alguse sündimuse põhjal. On üsna tõenäoline, et paljud tänased ettevõtlikud inimesed ja nende lapsed võlgnevad oma sünni nendele hoiakutele, mida kujundas tolleaege ajalehe Edasi kollektiiv. Ehk neid on ka tänase Postimehe suures kollektiivis? Aga võib-olla on nad kõik läinud laia maailma õnne otsima ja Postimehel tuleks teha uus kampaania!?

Kerame nüüd aega ja ajalehte mõnikümend aastat edasi. Eesti Vabariik on taastatud. Taastatud on ka Postimehe väärikas

nimi. Täna on temast saanud meediakontserni Eesti Meedia AS lipulaev, nagu tutvustab kontserni oma netiportaalis. Postimees on 100% Eesti Meedia käes, Eesti Meedia ise jälle 100% Põhjamaade kontserni Schibsted oma. Kelle oma Schibsted on, seda me nii kergelt juba teada ei saa. Kui üldse.

Kümnekond aastat tagasi ujus lipulaev Postimees paarsada kilomeetrit põhja suunas, jättes faarvaatrisse maha Tartu Postimehe. Toimetuse-kindluse suures ruumis Tallinnas töötab enneolematu arv keskendunud inimesi, ninad arvutis nagu pearingil haige uurimise ajal. Ega nad naljalt sinu peale oma pilku ei tõsta – rahvas ootab uudist ja Schibsted kasumit ja mis veel parem – lisakasumit. Aga sa ei peagi neid tülitama, sest suhtlemine käib meilikirjade teel ja materjal kogutakse telefonitsi. Eluvaldkondade kaupa spetsialiseerumist enam ei ole. Ajakirjanikust on saanud omnivoor, kes täna on suuteline kirjutama alkoholi kahjulikkusest elusale organismile ja homme sümfooniakontserdist ning kolmest suurest B-st.

Kuhu tüüritakse kunagist rahvusluse häälekandjat ja tänast lipulaeva? Mis on tema sadamad, kust ta võtab värsket vett ja

kuhu jätab maha heited? Või laseb need hoopis elumere lainetes ulpima? Sellest ettekujutuse saamiseks käsitleme toimetust kui musta kasti, kuhu teeme päringuid ja pakkumisi, ning vaatame, mis neist saab. Alustame ajast, kui toimus „Eestluse elujõu kongressi“ ettevalmistus. Esitasime palve peatoimetaja Marko Mihkelsonile seda sündmust süvendatult kajastada. Saime korvi. Kolm aastat tagasi pakkusime Toompea Haridusseminari probleemartiklit maaelu hääbumisest ja selle tõkestamisest. Saime korvi. Palusime Postimeest põllumajandusajaloo sajandiraamatu esitlusele – ei kedagi.

Siis üks helgem kogemus – peale Riigikogu ruumes toimunud Toompea Haridusseminari koosolekut ja Riigikogu pressiteadet ilmus Postimehes artikkel „*Asutused ei oska või ei taha keeruliste probleemidega silmitsi seista*“. Rõhutan: algul oli Riigikogu pressiteadeningis võttis lipulaev Postimees julgesti oma pardale ülikoolide ja riigiasutuste oskuspädevuse temaatika. Kui aga Toompea Haridusseminari poolt palusime Postimeest appi tulla ja teadvustada temaatikat Tartu rahu maja Vanemuise 35 avalikkusele avamise vajadusest ja võimalustest, siis Posti-

Hoiame kokku... Kas võlla all või võllas?

Kristus löödi risti kahe röövli vahele. Oli see nüüd kokkuhoid või mõnitamine? Kas need äsjased protestijad, kes kandsid Tartu loosungeid, kus saadetakse üheskoos võlla Ansipit ja Savisaart, ei tea tänasest poliitikast suurt midagi? Või leiavad nad, et kui juba võlla, siis valikuta kõik endised kommunistid ja kõigi tänavalaternate otsa?

REET KUDU
kirjanik

Aga kommunistid on meil olnud väga erinevad, isegi peresiseselt! Rääkimata muudest hea- või pahategudest, mis saadetakse enne ja pärast murrangut. On väga häid kirjanikke ja muusikuid, kunstnikke ja teadlasi, aga on ka alatuid ja reeturlikke EKP sekretäre, kes kogu elu on vaid nuuskinud, nuhkinud ja edukamaid naabreid kirunud. Keskerakonda kuuluv endine kommunist on oma kunagise kollaborandisüü enamasti ammu lunastanud, mõeldes kahe-

kümne aasta vältel kogu elanikkonna heaolule. Ka kõige viletsamatele ja põlatumatele, nii astmelise tulumaksu kui ka palju muuga, mis ongi taganud eesti-vene kogukonna poolehoiu.

Samas on eestivene kogukonnal

praegu tõesti põhjust õlgukehitada, kui ta näeb taas Marju Lauristini nime kaunisõnalise „Harta 12“ all. Oleks põhjust pikemalt mõtiskleda ka eestlastel endil, sest meie kultuuriliidid allkirjastatud stagnaalegsele „40 kirjale“ (1980) annaks venekeelne elanikkond rõõmuga ka täna allkirja.

Aga eestlased ise on need oma kunagised inimlikud soovid ilmselt unustanud. Need tõeliselt ülevad ja ilusad:

„Me soovime, et Eesti saaks jääks maaks, kus ükski inimene ei peaks tundma solvanguid ja takistusi oma emakeele või päritolu pärast, maaks, kus pole vihkamist; maaks, kus valitseb kultuuriline ühtsus mitmekesisuses ja keegi ei tunne oma rahvustundeid solvatuna või kultuuri ohustatuna...“

PROVOKATSIOON EESTI MOODI: Ajakirjanik Vahur Kalmre valas Tartu Postimehes (16. nov) välja oma meelepaha plakati suhtes, mis väljus seaduslikkuse raamidest, kutsudes üles vägivaldsele. Kalmre loo juures ilmus foto, kus Berk Vaheeri korraldatud Tartu vaimunoorte meelevaldusele 13. novembril olid ilmunud kahtlased kujud, keda korraldajad ei soovinud oma üritusega siduda, kuid see foto „Ansip ja Savisaar võlla“ jõudis siiski mitu korda ilmuda onlainide pildigaleriides ning ka ETV Aktuaalises Kaameras (milline ebaprofessionaalsus!). Pärast „Harta 12“ ilmumist kõvasti oma blogi loetavust suurendanud Memokraat kirjutas nn Meikar-keissi kronoloogias: „Meelevaldusele saabuval kaks enda nägu varjavad noormeest plakatiga „Ansip ja Savisaar võlla“, korraldajad teevad noortele märkuse ning plakat kaob.“
Repro: Tartu Postimees online

Vaenu ja vihkamist

hetakse „vaen ära keelata“, kuidgi vaenutemist algas just isamaaline riigivõim ise, jättes Eesti kodakondsusest ilma eestivene kogukonna, peaaegu

kolmandiku elanikest, kes siin aastaid töötanud, makse maksnud ja tihti segapered loonud.

Kui Tartu rahu oleks ausalt kehtinud, siis pidanuks koos sisse-rändajatega kodakondsuse jätma ka Nõukogude Eesti tegelik kollaboratsioonivõim ehk kogu EKP – ennekõike igasugused parteikomiteede aparatšikud ja kõrged riigiametnikud, kelle põhiamet oli ideoloogiline järelevalve ja Moskva nõuete täitmine. Just nemad olid okupatsiooniajal Eestis võimul, olid eliit ja *nomenklatura*, mitte polnud seda võõrkeelsed töölised!

Kohe, kui asuti inimesi „okupantideks“ lahterdama emakeele alusel, hakatigi valetama, sest kogu okupatsioonisüü veeretati tõelistelt süüdlaselt süütutele, reedeti oma endisi sõpru ja kolleege, kes polnud eales olnud isegi mitte komparteis! Parteilasi oli, muide, stagnaaja lõpul rohkem kui sada tuhat, neist pooled eestlased, nii et sugugi mitte „meie kõik“, nagu marurahvuslikud tippkommunistid ja keskkomiteede propagandistid tänini väita püüavad.

Keskerakonna avaliku üleskutsega oleks võimalik lõpuks ometi vabastada parteituid võõrkeelsed alandavast ja valelikust sõnast „okupant“, sest just see partei on suutnud ainsana marurahvuslaste surve vastu panna ja oma põhimõtetele truuks jääda. Jah, nõukogude võim tähendas Nõukogude Eestis EKP võimu. Kes seda endistest sovetkodanikest ei teaks?! Aga seda oleks ammu aeg ka avalikult tunnustada, et lõpeks igasugused huupi võllaga ähvardamised. Ja avada silmad ka meie presidendil, kes näib uskuvat nagu paljud teised (välis)eestlased, et Nõukogude Eestis polnud okupatsioonivõim mitte EKP, vaid vene treiali käes, ja kes seepärast nimetab vene keelt „okupantide keeleks“.

Keskerakond vähemalt mäletab, missugune oli tegelikult nõukogude totalitaarne režiim. „Raudse eesriide“ tagant pääsesid ju vahel välja mitte võõrkeelsed lihttöölised, vaid ikka EKP lojaalseimad esindajad.

Marurahvuslik kommunist
on oma võõrkeelsed kolleegid ja naabrid alatult reetnud, püüdes isiklikku okupatsioonikarjääri ainult parteitute eesti-venelaste kaela veeretada.

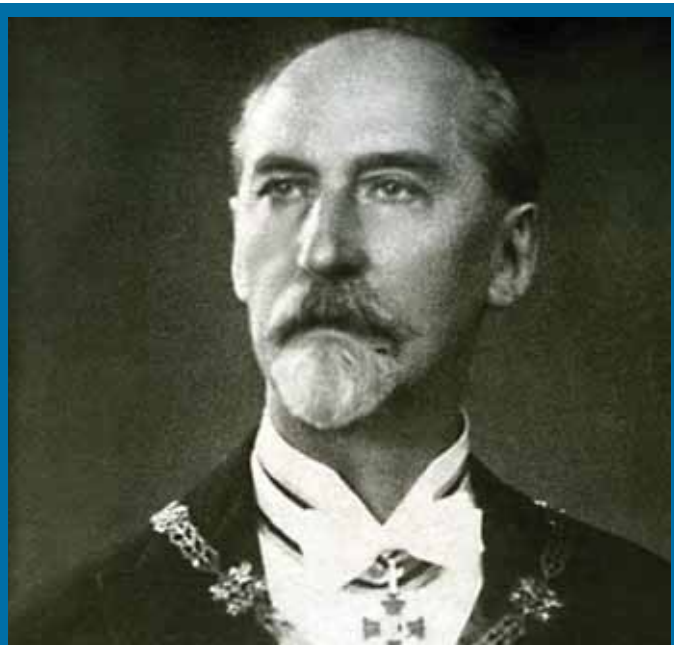
Marurahvuslik kommunist

on oma võõrkeelsed kolleegid ja naabrid alatult reetnud, püüdes isiklikku okupatsioonikarjääri ainult parteitute eesti-venelaste kaela veeretada.

Jätub lk 7

Postimehest vallandatud

Toompea Haridusseminaris

Jaan Tõnisson (1868–1941?), Eesti riigitegelane, poliitik ja õigusteadlane, korduvalt Eesti Vabariigi riigivanem. Oli Eesti Rahvameelse Eduerakonna looja, mille järeltulija oli Eesti Rahvaerakond. 1932–1935 oli Tõnisson Rahvaerakonna, Kristliku Rahvaerakonna ning Tööerakonna ühinemisel moodustunud Rahvusliku Keskerakonna juht. Aastal 1896 ostsid Villem Reiman, Oskar Kallas ja Karl Koppel ajalehe Postimees ning nimetasid selle peatoimetajaks Tõnissoni. Lehest kujunes kiiresti eesti rahvusluse peamine häälekandja. Tõnisson oli kuni 1930. aastani lehe vastutav väljaandja ning kuni 1935. aastani (vaheaegadega) ka selle peatoimetaja. Eesti Vabariigi aastatel oli Postimees Tõnissoni juhitud erakondade oma ajaleht.

mehes sellele ei reageeritud. Kui Toompea Haridusseminar tõstas vajaduse määratleda Eesti ja Euroopa Liidu majandussuhete tasakaal ning teavitas sellest Postimehe toimetust, siis vastati vaikimisega.

Värsked kogemused: oktoobri esimesel poolel valmis riikliku rahvastikustatistika alusel kirjatöö „Veretu laulva revolutsiooni järgsed inimkaotused Mart Laari esimese valitsuse ajal“. Läkitasin selle mitmele väljaandele lootuses rakendada kollektiivset intellekti eesti rahva püsijäämise nimel. Kirjutis jõudiski mitme väljaande veergudele ja ka netiversioonidesse, kuid Alo Raun Postimehe arvamustoimetusest teatas, et paraku ei ole Postimehe arvamuspordaal kaastööst selle praegusel kujul huvitatud; kui soovite pakku seda paber-Postimehele, siis võite kirjutada. Nii sai tehtud ja Neeme Korvi lakooniline vastus ei lasknud end kaua oodata: aitäh pakkumast, aga me ei kasuta seda teksti.* Sellel taustal meenutan heldimusega elegantset stiili, kui Rein Veidemann lükkas tagasi artikli poliitikutest ja poliitikaanidest: „See artikkel on nii hea, et kuidagi ei tahaks seda lühendada, aga Postimehe jaoks tuleks teda lühendada...“

Toimetuse poolt ei tulnud mingit märki sellest, et äraütlemist põhjendada või rakendada ajakirjaniku oskusi probleemse artikli avaldamiseks: kommenteerimine, teised arvamused, taotleda täiendamist autorilt või mis iganes. Lihtsalt „Ei!“ nagu Gromõko kuulus „No!“ ÜRO-s. Nii sattus probleem tuhandetest inimkaotustest avaldamise asemel prügikorvi. Info blokeerimine ei tee neid kaotusi ju olematuks! Postimehe tegevus käesoleval juhul ei ole kooskõlas Schibstedi kontserni portaalis rõhutatud pressivabadusega ega Rahvusvahelise Ajakirjanike Föderatsiooni deklaratsiooni põhimõttega austada avalikkuse õigust tõe. Kas madal oskuspädevus!? Kes suudab tõestada, et kaaseuse taga on kõrge professionaalsus?

Arvatavasti on käesoleva meediauringu lugeja autoriga nõus, et Postimees on Jaan Tõnissoni ehk Vana Jaani rahvusliku vaimu tänaseks eiranud. Seda kinnitavad üle kümne aasta kestnud testimise tulemused – seitsmest rahvuslikult ehk riiklikult olulisest ettepanekust kuus tagasi lükatud, Toompealt julgestuse saanud pakkumine võeti vastu.

Olemegi jõudnud selleni, mida pealkirja arvestades oli vaja tõestada,

– Jaan Tõnisson on Postimehest vallandatud.

Nüüd oleks vaja veel arutleda 1960. aastate fenomenile üle – miks Jaan Tõnissoni rahvuslik vaim sel ajal püsis, miks seda ei hävitatud küüditamised, arreteerimised, vangistused, vallandamisest?! Kodanikuühiskonna teooria vastab küsimusele ehk nii: kodanikuühiskonna karakteristikud sünnivad üsna ettearvatult ja märkamatu. Kodanikuühiskonnal on omad kandjad, kelle kriitiline arv määrab ühiskonna palgejooned. Nüüd võtame appi Aili Paju päevaraamatud, kus ta kirjutab: *Olen siiani veendunud, et isiksuste kontsentratsioon arstiteaduskonnas oli 1960. aastatel suurim, meile jagasid haridust eestiaegse kooliga arstid-õppejõud.* 1980. aastateks olid võimsast karkassist jäänud alles varemed. Tõelist erudeeritust oli asendamas parteisõdurite, keskpäraste, võimuahnete tegelaste imbumine teaduskonna juhtkonda.

Küllap see, mis Aili Paju kirjutab arstiteaduskonna kohta, kehtib suurel määral kogu ülikooli kohta. Edasi tagamaaks olid Tartu Riikliku Ülikooli nn vana kooliga õppejõud, keda vahel jätkus kuni taasiseseisvumi-

seni. Nii oli see ajakirjanike patriarhi ja patrooni Juhana Peegli. Olles Eesti Laskurkorpuse tagapõhjaga, võis ta sõida eesti asja eest julgelt kui mõni teine. Ja ta tegi seda. Ja tema õpilased sõdisid ka. Siinkohal meenub võrattu Paul Ariste südamlük õpetus „Poiss, räägi eesti keelt!“, kui ükskord temaga juttu ajades pikkisid sisse venekeelse sõna.

Kui vana kooli mehed otsa said, hakkasid domineerima need, kellest Aili Paju kirjutab. Rediste asemele astusid pahu-pidi redised. Seesama, mis toimus ülikoolis, peegeldus Edasi toimetuses. Väite kinnituseks Enn Sarve sõnum oma vanale sõbrale Heinrich Margale 2002. a algusest. Sarv ütleb, et Mart Kadastik on teinud Postimehest kõige punasema lehe, mis õelalt ja kavalalt halvustab kogu eesti värki. Lõpetuseks: Hei, tule noorjarikas eesti mees ja päästa Vana Jaani Postimees!*

* Jaak Uibu tekst „Mart Laari esimese valitsuse inimkaotused“ ilmus 31. oktoobri Kesknädalas. – Toim.

** Meediauring „Jaan Tõnisson Postimehest vallandatud“ on autori teatel varem ilmunud Kanadas võrguväljaandes EWR Online (*Estonian World Review*) www.eesti.ca

Tallinn 10130 Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Kes õpetaks Andrus Ansipile käitumist?

Meenutagem 15. novembri õhtuseid päevauudiseid teles. Millise üleolevuse või arrogantsusega [*hübematus, kõrkus, ülbus – Toim.*] Andrus Ansip vastas: „Jah, ma vabandan.” Nõnda sõnas peaminister valitsuse pressikonverentsil ajakirjaniku tungiva küsimuse peale, kas Reformierakond on valmis vabandama kahtlaste rahastamistehingute pärast. Ansipi vastamisviis ja selle väljanägemine arvatavasti solvas paljusid Eesti kodanikke. Meid on ikka õpetatud maast madalast teinekord vabandust paluma. Kui inimene palub vabandust, siis üldjuhul näitab ta ka, et see tuleb südamest. Kas nüüd see Ansipi vabandusepalumine tuli südamest??? Seda on väga raske uskuda. Sest tema kehakeel näitas midagi muud. Selline solvav vabandamisviis järjekordselt näitab, et peaminister Ansipil oleks aeg lahkuda ametist. Valitsusel on palgal palju mitmesuguseid nõunikke ja suhtekorraldajaid. Kas nad ei peaks õpetama meie poliitilisele eliidile ka viisakat käitumist? Kas aga selline inimene, kes on aastate jooksul harjunud ennast pidama ilmeksimatuks, enam teiste õpetust kuulda võtab, on väga küsitav.

Manivald Mürripeal, pensionär Varbla vallast, Pärnumaa

Arste me peame usaldama

Eesti Vabariigi põhiseadus kehtestab riiklikud institutsioonid, mis on loodud oma riigi elanikkonna kaitseks, talle turvalisuse tagamiseks. Peamisteks on kaitseväge, õiguskaitseorganid ja meditsiiniline teenistus. Riiklikes institutsioonides ametisse asuvad annavad ametivande. Arstidel on Hippokratase vanne, millega nad töötavad pühendada kogu oma jõu ja teadmised inimeste elu ja tervise kaitsmisele. 15. oktoobril k. a. kutsuti kiirabi Kaiu valla Karitsu küla Piili tallu 71-aastasele mehele. Kiirabiauto tuli Pärnust. Haigel oli palavik, hingamine oli raske ja nõrkus ei võimaldanud tal liikuda. Kiirabiarst ei süvenenud tema tervislikku olukorda. Haigel oli südamestimulaator kevadest saadik juba aegunud, kuid arstid ei nõustunud stimulaatorit enne vahetama, kui lahtine haav jalal kinni kasvab, ent haav paranes väga aeglaselt. Kuna haige hingeldas ja tema tervislik seisukord oli sedavõrd raske, et ta ei suutnud õhupuuduse ja nõrkuse tõttu selgelt rääkida, pidanuks see arsti valtsamaks tegema. Õde mõõtis vererõhku ja kehatemperatuuri, ning sellega piirduti. Ei kuulatud kopsu ega tehtud elektrokardiogrammi, vaid – soovitati minna perearsti juurde. Kui mu õde küsis kiirabitohtrilt, kuidas ta vend saab sellises seisundis, kus püsti tõustagi ei jõua, minna perearsti juurde, siis too ei vastanud ja sõitis ära. Järgmise päeva, 16. oktoobri lõuna ajal saabus väljakutse peale kohale sama kiirabiarst. Ta ei tulnud autost väljagi ja ootas, kuni haige talutati kahe abilise toel kiirabiautosse. Pärnu kiirabi viis haige Pärnu haiglasse. Järgmisel hommikul kella 05.30 teatas haige oma õele, et viibib Mustamäe haiglas, siis aga kõne katkes. Rohkem terve päeva jooksul venna telefonilt ei vastatud. 18. oktoobri hommikul teatas raviarst, et neile üle-eelmisel päeval toodud haige suri varahommikul. Parempoolne kops ei töötanud ja süda oli väga haige. Küsisin raviarstilt, kas haigele oli kujunenud saatuslikuks arstide streik? Arst püüdis mind põhjalikult veenda, et arstide streik selle haige saatust ei mõjutanud, sest ta ei usu, et üks päev siin midagi päästnud oleks. (Seda juttu on raske uskuda, kuna ka tundidega päästetakse inimesi.) Kuidas saavad kadunu lapsed, õde ja vend usaldada arsti, kes niimoodi käitub, nagu käitus 15. ja 16. oktoobril Piili tallu kutsutud kiirabiarst? Ma ei maini ühtegi nime, asjaosalised teavad neid niigi. Ma ei soovi kellegi karistamist, kuid südamest sooviksin just kiirabitöötajatel suuremat hoolivust ja justnagu päheõpitud lause „Minge perearsti juurde!” unustamist. Kadunu omaksed tahaksid kõik uskuda, et surm oli mõõdapäsmatu, kuid süda tõrgub uskumast. Ärge siis teie, arstid, kellele me ju kõik loodame ja keda usaldame, käituge nii, et see usaldus kõikuma lööks ja meid jääks purema kahtluseussike: aga kui oleks...

Jaak Laidla Harjumaalt

Eestis üha lisandub sõjaveterane

VETERANIPOLIITIKA: Kaitseministeeriumi ja kaitseväge koostöös valminud veteranipoliitika käsitleb veteranidena Eesti riigi sõjalisel kaitsemisel ja rahvusvahelistes sõjalistes operatsioonides Eesti kaitseväge koosseisus osalenud Eesti kodanikke, samuti teenistusülesannete täitmisel või Kaitseliidu sõjalises väljaõppes tõsiselt vigastada saanud ning seetõttu töövoime kaotanud kaitseväge ja Kaitseliidu tegevliikmeid. Veteranide ühiskondlikuks tunnustamiseks hakatakse 23. aprillil tähistama üleriiklikku veteranide päeva. Afganistanist tuakse Eestisse välismissioonil langenute mälestusmärki. (Kaitseministeeriumi koduleheküljelt.)

sildi all. Alati on selleks leitud põhjust, sest seda riiki tegelikult valitseb relvatööstus, mille toodang vajab realiseerimist. Meie aga oleme liitlased kaoses, mis on sõja tagajärjek. Kannatama peavad eelkõige tavainimesed, ikka vaesem inimkiht. Majandusblokaad halvab riigi normaalse elu. Kus on siis inimõiguslased? Kui Venemaal plikad kirikus

rõvetsevad ja karistada said, küll siis alles oli Eestil sellega asja – et kus ikka rikuti inimõigusi! Mis aga toimub iga päev maailmas, sellega nagu polegi meil asja. Meie poliitikud on kui saba liputavad taksid, kiites heaks kõike, mis suurriigid ette võtavad. Siis kohe jälle teame, milline hirmus olukord on mõnes riigis, mis kohe tahe-takse n-õ ette võtta. Siis läheme jälle mõnda sinna islamiriiki

oma vabadust kaitsma, tegelikult aga teenima tulu Ameerika relvatööstusele. Pärast aga hakkab keegi teenima kasumit selliselt tekitatud kaose tagajärjel hävitatu ülesehitamise ehitamisest. Oleme vaid väike ettur selles suurte mängus, mis külvab kaost, rahvaste kannatusi, surma ja sõjasante. Eesti kehvade võimaluste juures on see meile hukatuslik, Miks peavad Eesti lapsed kasvama vaesuses, saamata korralikku ülalpidamist ja head haridust? Miks pole tervishoiuteenused mitte igale kätte saadavad? Meie rahval puudub turvatunne, kuritegevus on enneolematul tasemel. Politsei ja päästeteenistuse jaoks aga ei jätku raha. Mille nimel? Miks on olnud võimalik, et meie rahvast valitseb kildkond, kes on valinud oma rahvast hävitava tee? Kas olemegi see lollide maa, mida igaüks võib pügada? Iga päev kuuleme, et raha ei ole, aga rahatuulutamise käib pidevalt. Väike näide sellest on „lennundusgeniuse“ Taskila juhtum.

Linda Avik, sõja omaenda pere kaotustega üle elanud pensionär Turbast, Harjumaal

Võimumehed rahvast ei hooli

Vaatamata äsjastele jõuliste väljaastumistele Tartus, Tallinnas ja Viljandis oravate inimvaenuliku poliitika vastu, pole oravad olukorda tõsiselt võtnud, vaid kavandavad eelkõige, kuidas haarata võimu Tallinnas. Seda võib järeldada Tallinna reformierakondlaste pealikuks valitud Valdo Randpere väljaütlemistest – tema unistuseks on hõivata Tallinna linnapea ametikoht. Esimese vabariigi lõpul olid Eestis õpetajad, arstid jt. korralikult tasustatud. Tundsin ühte Maarjamõisa sanitari, kes saades korralikku palka, suutis ehitada Tartu Tammelinna omale maja. Aga tänapäeval? Muide, kilo jahu ja kilo leiba maksis tollal ühepalju. Kuna pagaritööstuses polnud sellist kasumijahti nagu praegu, kattis jahule lisatud vesi kõik kulud. Tolleaegne president Konstantin Päts seisis odava leiva hinna eest. Olen esimeses vabariigis elanud 8 aastat ja seega on mul olemas omi kogemusi. Praegune

JÄTKU LEIBA! Leib oli eesti rahvakultuuris nii oluline, et seda sõna kasutatakse kogu toidu ja elatise kohta. Mahapillatud leiva-tükk tuli üles võtta ja sellele suud anda. Leiba ei tohtinud panna lauale selli, see ennustanuks pereliikmele surma. Leiba ei tohtinud panna lahtilõigatud otsaga ukse poole, sest siis pidi leivajätk majast kaduma. Rukkileib on peaaegu tuhat aastat Eestimaa inimest hällist hauani saatnud.

vabariik on kestnud ajalisel enam-vähem samakaua kui esimene. Imestan rahva kannatlikkust praegust olukorda taluda. Nüüd on tulnud aeg, et aitab valedest. Eesti riik vajab majandus- ning eriti maksupoliitika osas kapitaalset muutusi. Ettevõtte tulumaks tuleks

koheselt taaskehtestada. Vanal eesti ajal maksti hädaabitöödel väikest palgakest. Tänapäeval makstav pärispalk on aga võrdelises seoses tollal hädaabitöödel makstuga.

Asta Rennit-Luksepp
Elvast, Tartumaa

Mu kõlbmatu elu

„Teie senine elu oli elamis-kõlbmatu!“ ütlesid meile „uue elu“ toojad. Saime taskusse 150 krooni ja hundipassi. Kõik muu läks erastusse...

Uut elu meie ei saanudki. Mulle jäi järelmaksuga „Standardi“-mööbel, viiendalt kõitelt katkenud ENE, vana postkast ja raamaturiid, tühjad miinistriimist.

Tühja sest, saab tulehakatist pilpaistki, ja mõtted sünnivad peast. Küll ikka vedas mul – kõlbmatu eluga... Kõlblikku elu, paistab, polegi.

Toimetuselt: Luuleimitatsiooni kirjapanija tahab lugejale jääda nimetuks; toimetusel on ta nimi teada. Kas, kes ja kuidas saaks seda inimest aidata?

Tartus!

Pühapäeval, 25. novembril kell 12
kohtuvad Keskerakonna Tartu büroos (Ülikooli 12) seniorid. Külas Keskerakonna Viljandimaa piirkonna juht ja omavalitsustegelane Helmut Hallemaa Viljandist.

Neljapäeval, 6. detsembril kell 15
kohtume Tartu linnavalitsuse haridusosakonna saalis (Raekoja pl 12) dr Peeter Laasikuga. Kõik on oodatud!

Teisipäeval, 11. detsembril kell 16
kohtub Keskerakonna Tartu büroos tartlastega linnavolinik professor Olev Raju.

RUDOLF SAART
26.10.1921– 13.11.2012

Kauaaegset erakonnaliiget mälestavad Keskerakonna Pärnumaa piirkond ja Sindi osakond

Mis on see inimese elu – leib, viin, bensiin!

GLEERI PAUR
Tartumaa pensionär

Vaatan telerit, ja uhke tunne poeb südamesse: meie valitsus hoolib oma rahvast ja rahvas on talle selle eest tänulik. Kuulan raadiot: Eesti eduteiste riikide ees on juba mäekõrgune. Seda vana „vene aega“ ei julge meenutada, nii heaks on meil kõigil elu läinud.

Olen tihti tabanud inimestega suhtlemisel kindlat veendumust, et ENSV-s (ehk „vene ajal“) käis jooming nii õõl kui ka päeval. Sest viin oli odav, lausa kutsus jooma.

Kohati aga taban end mõttelt: kas see kõik ikka oli nii, nagu meedia mõlgutab ja valitsuserakondlane pajatab?

Loomulikult on aega palju mööda lennanud ja peaaegu terve inim põlve oleme oma iseisvust rahvusriiki üles ehitanud. Kas siis jõuadki kõike mäletada ja kas seda tegelikult vajagi on, kuigi öeldakse, et kes minevikku ei mäleta, see elab tulevikuta.

Istusin, kratsisin kukalt ja hakkasin veidi mõtisklema kõige selle üle, mis oli siis ja kuidas on nüüd. Võin eksida,

aga, andke andeks, – ENSV lõpupoole oli siinmail pension Harju keskmisena kuskil 100 rubla, nüüd on keskmine pension, valitsuse poolt väljaõelduna, 300 euro kanti. Ma ei hakka välja tooma, et 100 000 pensionäri ei näe kunagi 300-eurost pensioni, ei ilmsi ega unes. Tegelikult on meil täna pensionäre kuskil üle 400 000, päris suur osa elanikkonnast, ja veel suurem osa töötөгija-test.

Mõtlen, et mis oleksid need kolm asja, mis jääksid tavalise inimese elu keskmisse. Arvan, et selleks sobiks leib, bensiin ja viin.

ENSV ajal sai 50 rubla eest (vormileib 14 kopikat tükk) 742 pätsi kuus. Bensiini (20 kopikat liiter) kuus 500 liitrit. Viinapudeleid (hind 3.62) 28 tükki kuus. Täna pensioni eest kuus (kui leivapätsi hind on 1 euro) 300 leiba, bensiini A 95 (hind 1.414) saaks 212 liitrit. Kui viinapudel maksab 5 eurot, tuleb 60 pudelit kuus ära. Seesinane arutus viis mõtet lausa ummikusse.

Kui vaadata eeltoodud kolme näitaja baasil, siis leiva ja bensiini ostmise võime püsib enam-vähem samal tasandil. Alkoholi kättesaamine aga ei taha kuidagi loogilise mõtlemisega kokku sobida. Viin on odav, väga odav.

Siinkohal üks möödunud-suvine meenutus Põlvamaalt. Jalutasime tasakesi tühjeneva alevi kenas pargis, kui korraga jäi pilk peatuma millelgi, mis lõi õhtupäikeses särava, ei

kusagilt mujalt kui puuõhnest. Puu oli väärakas – tema vanus küündis kaugelt üle Eesti riigi koguvanuse. Aeg oli jätnud oma jäljed tema pikaalisesse ja tüvesse oli tekkinud õõnsus. Just sealt välgataski midagi. Kohe löi ajusopist meelde vanarahva heietusi, et varesed ja harakad on maiad igatsugu väärisasju kokku kandma ja puuõhnestesse peitma. Astusin lootusrikkalt ligemale ja teritasin oma vananevat nägemist. Siis tabas mind uus segadus. Puuõhnest vaatasid vastu väikesed pudelikessed. Ühe pealt lugesin – „Sidrunilõhnaline“. Appikene! Kas siis nüüd käiakse ennast korda seadmas ja lõhnastamas juba lausa parkides? Juhuslikult möödus minust üks memmeke ja ma näitasin ka talle oma avastust. Nähes mu mõistmatut pilku, kohmas ta mulle justku vastu tahtmist, et see kraam olla viinast odavam ja juba kell 8.00 kättesaadaval.

Järelikult käib täna valitsuse poolt selge võimaluste loomine alkoholi tarbimiseks! Joo, sõber, joo! Joo aina rohkem ja tarvita mida tahes, siis oled tubli kodanik, sest täidad hoolega riigikassat! Väide, et nõukaajal oli viin tänasest odavam, on müüt. Kas valitsev ladvik on võtnud nõuks ka meie oma riigis rahvast viina sisse uputada? Ega siis aastaid telekas näidatud reklaama „Võtame mõnuga!“ ilmaasjata tehtud ole.

Kuhu lähed, Eestimaa? Kardan, et see tee, mida täna tallame, viib lausa põrgusse.

Hoiame kokku... Kas võlla all või võllas?

Algus lk 5

„Eesti Ekspressist“ võisid juba ammu kõik lugeda, et meie praegune peaminister Andrus Ansip polnud mitte üksnes Tartu stagnaagsete üliõpilasarhitektide mahasurumise ajal EKP rajoonikomitee sekretär, vaid kirjutas üliõpilasest parteikarjéristina alla protokollidele, mille alusel keemik Jüri Kukk süüdi mõisteti, parteist väljaheideti, ülikoolist vallandati ja seejärel koonduslaagris tapeti.

Eesti Vabariik hakkas demokraatiast kaugenema sellest hetkest, kui unustati Rahvarinde ideaalid, kui „40 kiri“ muutus tühipaljaks sõnakõlksuks ja ansipisugused parteisekretärid tulid uuesti võimule. Kas olemegi tõesti niisugusteks muutunud, et vajame just selliseid liidreid?

Imbi Paju raamatus „Tõrjutud mälestused“ on kirjas: „Saksa okupatsiooni ajast on teada suured massimõrvarid nagu Ervin Viks, kes enne Saksa okupatsiooni oli NKVD teenistuses, ja Aleksander Laak, kes samuti enne sakslaste tulekut

tegi NKVD-ga koostööd. Need on teemad, mis vajaksid avamist. Kuid kindlasti võib öelda seda, et need eestlased, kes okupatsioonirežiimidega kaasa läksid, muutusid okupantidega sarnasteks.“ Ka eestlane Boris Kumm oli üks suuremaid eestlaste massimõrvadele kaasaaitajaid.

Me suudaksime eestlust kaitsta

vaid siis, kui me oma sovetiminevikule lõpuks ometi ausalt läheneksime. „40 kirjas“ töötatud aadete asemel oleme saanud ju kaela hoopis keeleinspektsiooni ja väiklase naabriväenu. Kahekümne vabadusaastaga pole olukord paranenud, vaid muutunud vene koolide läbimõtlema reformimisega lausa katastroofiliseks. Ühtset demokraatiat olevat vaja nii eestlastele kui ka venelastele. Nii kinnitab Marju Lauristin.

Jah, on vaja, aga miks siis ei järgitud „40 kirja“ demokraatlikke põhitõdesid? Stagnaegne kiri tõi teatavasti Lauristinile kuulsuse, rahva usalduse ja armastuse, seda ilma

erilise tagakiusamiseta (nagu ta ise oma mälestustes meenutanud), erinevalt praegustest vene koolihariduse eest võitlejast, keda kapo kimbutab. Mida loota riigivõimult, kes nõuab riigikeelt, aga ei suuda (või ei taha?) venekeelsetele riigikoolidele vajaliku keeleoskusega õpetajaid ette valmistada ja jätab oma riigi koolilapsed hätta, muutes nad kunstlikult poolharimatuteks ja vaenulikeks?

Kui me ei suuda õiglaselt suhtuda Eesti Vabariigi võõrkeelsetesse elanikesse, siis muutume üha valelikumaks ka iseenda ja oma poliitikute suhtes.

Võim pidavat olema rahva moraalse seisundi peegeldus. Ja eetilise tervenemine on võimalik vaid juhul, kui lõpetatakse kõigepealt isendade valetamine. Eilsed mässajad ja tänased mõtteliidrid võiksid hakata kõigepealt täide viima seda, millest unistas nende „40 kiri“. Siis sünniks rohkem usku ka samade inimeste uutesse üleskutsetesse.

Reet Kudu

TALLINNA TV

26. nov. - 2. det.

ESMASPÄEV, 26.11

06:00	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
06:15	Mina, eurooplane 8/11*
06:35	Aleksei Turovski lood, 16*
07:05	Mina, tallinlane*
07:35	Kultuurimeeter*
08:05	Tallinn liigub*
08:35	Kas tohib?*
09:05	Suured helid*
10:30	TÄNA. Nädala kokkuvõte*
10:45	Mina, eurooplane 8/11*
11:05	Aleksei Turovski lood*
11:35	Mina, tallinlane*
12:05	Kultuurimeeter*
12:35	Tallinn liigub*
13:05	Kas tohib?*
13:35	Info TV
15:30	Mina, tallinlane*
16:00	Mustamäe 50, 1/2*
17:00	Dokumentaalfilm. Kodanik - riigi alus
18:00	TÄNA. Lühiaudised
18:05	Emajõe Bluu 2012, 11. osa
18:30	Terve tervis*
19:00	TÄNA. Lühiaudised
19:05	Kaming suun - TTVs tulekul...*
19:30	Pealinnapilt*
20:00	TÄNA. Uudised
20:30	Kultuurimeeter*
21:00	TÄNA. Lühiaudised
21:05	Luubi all*
21:30	Madu*
22:00	TÄNA. Lühiaudised
22:05	Madu
23:30	Jõhvi Balletifestival 2012
00:00	TÄNA. Lühiaudised*
00:05	Emajõe Bluu 2012, 11. osa*
00:30	Terve tervis*
01:00	TÄNA. Lühiaudised*
01:05	Kaming suun - TTVs tulekul...*
01:30	Pealinnapilt*
02:00	TÄNA. Uudised*
02:30	Kultuurimeeter*
03:00	TÄNA. Lühiaudised*
03:05	Luubi all*
03:30	Madu*
04:00	TÄNA. Lühiaudised*
04:05	Madu*
05:30	Jõhvi Balletifestival 2012*

TEISPÄEV, 27.11

06:00	TÄNA. Lühiaudised*
06:05	Emajõe Bluu 2012, 11. osa*
06:30	Terve tervis*
07:00	TÄNA. Lühiaudised*
07:05	Kaming suun - TTVs tulekul...*
07:30	Pealinnapilt*
08:00	TÄNA. Uudised*
08:30	Kultuurimeeter*
09:00	TÄNA. Lühiaudised*
09:05	Luubi all*
09:30	Madu*
10:00	TÄNA. Lühiaudised*
10:05	Madu*
11:30	Jõhvi Balletifestival 2012*
12:00	Terve tervis*
12:30	Kaming suun - TTVs tulekul...*
12:55	Pealinnapilt*
13:25	Info TV
15:35	Mustamäe 50, 2/2*
16:35	Terve tervis*
17:05	Kaming suun - TTVs tulekul...*
17:30	Pealinnapilt*
18:00	TÄNA. Lühiaudised
18:05	Emajõe Bluu 2012, 12. osa
18:30	Kas tohib?*
19:00	TÄNA. Lühiaudised
19:05	Tallinlase tarbeks
19:30	Linnaosa lood
20:00	TÄNA. Uudised
20:30	Ühistegevuse pooltund
21:00	TÄNA. Lühiaudised
21:05	Helsinki - Tallinn
21:30	Vaba mõtte klubi
22:00	TÄNA. Lühiaudised
22:05	Vaba mõtte klubi jätkub
22:35	Algus - Saaremaa muusikapäevad*
00:00	TÄNA. Lühiaudised*
00:05	Emajõe Bluu 2012, 12. osa*
00:30	Kas tohib?*
01:00	TÄNA. Lühiaudised*
01:05	Tallinlase tarbeks*
01:30	Linnaosa lood*
02:00	TÄNA. Uudised*
02:30	Ühistegevuse pooltund*
03:00	TÄNA. Lühiaudised*
03:05	Helsinki - Tallinn*
03:30	Vaba mõtte klubi*
04:00	TÄNA. Lühiaudised*
04:05	Vaba mõtte klubi jätkub*
04:35	Algus - Saaremaa muusikapäevad*

KOLMAPÄEV, 28.11

06:00	TÄNA. Lühiaudised*
06:05	Emajõe Bluu 2012, 12. osa*
06:30	Kas tohib?*
07:00	TÄNA. Lühiaudised*

07:05	Tallinlase tarbeks*
07:30	Linnaosa lood*
08:00	TÄNA. Uudised*
08:30	Ühistegevuse pooltund*
09:00	TÄNA. Lühiaudised*
09:05	Helsinki - Tallinn*
09:30	Vaba mõtte klubi*
10:00	TÄNA. Lühiaudised*
10:05	Vaba mõtte klubi jätkub*
10:35	Algus - Saaremaa muusikapäevad*
12:00	OTSE: LV Pressikonverents
12:30	Tallinlase tarbeks*
12:55	Linnaosa lood*
13:25	Info TV
15:35	LV Pressikonverents*
16:05	Helsinki - Tallinn*
16:30	Vaba mõtte klubi*
17:30	Ühistegevuse pooltund*
18:00	TÄNA. Lühiaudised
18:05	Emajõe Bluu 2012
18:30	LV Pressikonverents*
19:00	TÄNA. Lühiaudised
19:05	Teeme ise
19:30	Meedia keskpunkt
20:00	TÄNA. Uudised
20:30	OTSE: Tallinn 24
21:00	TÄNA. Lühiaudised
21:05	Tallinn 24 jätkub
21:30	Linn ja muusika
22:00	TÄNA. Lühiaudised
22:05	Heino Kiik Suure-Jaanis suvel 2012*
23:00	Dokumentaalfilm. August 1991. Tulevikumälestused*
00:00	TÄNA. Lühiaudised*
00:05	Emajõe Bluu 2012, 13. osa*
00:30	LV Pressikonverents*
01:00	TÄNA. Lühiaudised*
01:05	Teeme ise*
01:30	Meedia keskpunkt*
02:00	TÄNA. Uudised*
02:30	Tallinn 24*
03:00	TÄNA. Lühiaudised*
03:05	Tallinn 24 jätkub*
03:30	Linn ja muusika*
04:00	TÄNA. Lühiaudised*
04:05	Heino Kiik Suure-Jaanis suvel 2012*
05:00	Dokumentaalfilm. August 1991. Tulevikumälestused*

NELJAPÄEV, 29.11

06:00	TÄNA. Lühiaudised*
06:05	Emajõe Bluu 2012*
06:30	LV Pressikonverents*
07:00	TÄNA. Lühiaudised*
07:05	Teeme ise*
07:30	Meedia keskpunkt*
08:00	TÄNA. Uudised*
08:30	Tallinn 24*
09:00	TÄNA. Lühiaudised*
09:05	Tallinn 24 jätkub*
09:30	Linn ja muusika*
10:00	TÄNA. Lühiaudised*
10:05	Heino Kiik Suure-Jaanis suvel 2012*
11:00	Dokumentaalfilm. August 1991. Tulevikumälestused*
12:00	Teeme ise*
12:25	Meedia keskpunkt*
12:55	Linn ja muusika*
13:25	Info TV
15:10	LV Pressikonverents*
15:40	Teeme ise*
16:05	Meedia keskpunkt*
16:35	Linn ja muusika*
17:05	Tallinn 24*
18:00	TÄNA. Lühiaudised
18:05	Emajõe Bluu 2012
18:30	Tallinn liigub*
19:00	TÄNA. Lühiaudised
19:05	Päevakava
19:30	Inimeste lood
20:00	TÄNA. Uudised
20:30	Kraamikaamera
21:00	TÄNA. Lühiaudised
21:05	Sügispealinn
21:30	Elu peeglis
22:00	TÄNA. Lühiaudised
22:05	Miraaž
23:30	WIMA Eesti, kevad 2012*
00:00	TÄNA. Lühiaudised*
00:05	Emajõe Bluu 2012*
00:30	Tallinn liigub*
01:00	TÄNA. Lühiaudised*
01:05	Päevakava*
01:30	Inimeste lood*
02:00	TÄNA. Uudised*
02:30	Kraamikaamera*
03:00	TÄNA. Lühiaudised*
03:05	Sügispealinn*
03:30	Elu peeglis*
04:00	TÄNA. Lühiaudised*
04:05	Miraaž*
05:30	WIMA Eesti, kevad 2012*

REEDE, 30.11

06:00	TÄNA. Lühiaudised*
06:05	Emajõe Bluu 2012*
06:30	Tallinn liigub*
07:00	TÄNA. Lühiaudised*
07:05	Päevakava*
07:30	Inimeste lood*
08:00	TÄNA. Uudised*
08:30	Kraamikaamera*
09:00	TÄNA. Lühiaudised*
09:05	Sügispealinn*

09:30	Elu peeglis*
10:00	TÄNA. Lühiaudised*
10:05	Miraaž*
11:30	WIMA Eesti, kevad 2012*
12:00	Päevakava*
12:25	Inimeste lood*
12:55	Kraamikaamera*
13:25	Info TV
15:40	Päevakava*
16:05	Inimeste lood*
16:35	Kraamikaamera*
17:05	Sügispealinn*
17:30	Elu peeglis*
18:00	TÄNA. Lühiaudised
18:05	Emajõe Bluu 2012, 15. osa
18:30	Aleksei Turovski lood,*
19:00	TÄNA. Lühiaudised
19:05	Linnaliiklus*
19:30	Oma Valitsus
20:00	TÄNA. Uudised
20:30	Kultuurimeeter
21:00	TÄNA. Lühiaudised
21:05	Teeme ise*
21:30	Heeroldi jutud
22:00	TÄNA. Lühiaudised
22:05	Teater Varius 25
22:20	Teater Varius 25
23:40	Sini-valge lipu all. Lasnamäe lamburid*
00:00	TÄNA. Lühiaudised*
00:05	Emajõe Bluu 2012*
00:30	Aleksei Turovski lood*
01:00	TÄNA. Lühiaudised*
01:05	Linnaliiklus*
01:30	Oma Valitsus*
02:00	TÄNA. Uudised*
02:30	Kultuurimeeter*
03:00	TÄNA. Lühiaudised*
03:05	Teeme ise*
03:30	Heeroldi jutud*
04:00	TÄNA. Lühiaudised*
04:05	Teater Varius 25*
04:20	Teater Varius 25*
05:40	Sini-valge lipu all*
06:00	Info TV

LAUPÄEV, 01.12

08:00	TÄNA. Uudised*
08:30	TeVeKe. Multifilmid
08:40	Päevakava*
09:05	Emajõe Bluu 2012, 15. osa*
09:30	Vaba mõtte klubi*
10:30	Kultuurimeeter*
11:00	Kas tohib?*
11:30	Teater Varius 25*
11:45	Teater Varius 25*
13:05	TeVeKe. Multifilmid*
13:15	Päevakava*
13:40	Info TV
15:00	Tallinn 24*
15:55	Kas tohib?*
16:25	Värvidemäng*
18:00	TÄNA. Lühiaudised
18:05	Tallinlase tarbeks*
18:30	Elu peeglis*
19:00	Linnaosa lood*
19:30	Keskonnapäev
20:00	TÄNA. Uudised
20:15	Linn ja muusika*
20:45	Helsinki - Tallinn*
21:10	Unustuste jões
21:55	Unustuste jões
22:35	20 ööd ja vihmane päev*
00:05	TÄNA. Uudised*
00:15	Tallinlase tarbeks*
00:40	Elu peeglis*
01:10	Linnaosa lood*
01:40	Keskonnapäev
02:10	Linn ja muusika*
02:40	Helsinki - Tallinn*
03:05	Unustuste jões*
03:50	Unustuste jões*
04:30	Info TV

PÜHPÄEV, 02.12

08:00	TÄNA. Uudised*
08:15	TeVeKe. Multifilmid
08:25	Elu peeglis*
08:55	Tallinlase tarbeks*
09:20	Keskonnapäev
09:50	Aleksei Turovski lood*
10:20	Sügispealinn*
10:45	Terve tervis
11:15	Unustuste jões*
12:00	Unustuste jões*
12:40	Heino Kiik Suure-Jaanis suvel 2012*
13:35	Info TV
15:20	TeVeKe. Multifilmid*
15:30	Elu peeglis*
16:00	Tallinlase tarbeks*

Nädala juubilar INDIRA GANDHI 95

19. novembril möödub 95 aastat India ühe suurima poliitiku Indira Gandhi sündist. Tema erinevas mõõdus kujud ja büstid kaunistavad mitte lihtsalt niisama peaaegu iga India linna väljakuid, vaid seisavad uhkelt ka vähegi endast lugupidavates küldes.

Kui mitte arvestada pidevalt vahetuvaid uuema aja poliitikute ja muidu ärimeeste kujusid, näitavad peale Indira erinevatel väljakutel, parkides ning liiklussõlmedes helge tuleviku poole teed veel Indira isa Jawaharlal Nehru ning Mahatma Gandhi. Muide, päris tihti on nende teenäitajate hulgas ka Lenin ja Stalin. Seda eriti Keralas ja Kalkutas, kus võimul kommunistid.

Indira Nehru abikaasaks sai Gujaradi päritolu poliitik ja ajakirjanik Feroza Gandhi, kellel oli Mahatma Gandhiga ühesugune perekonnanimi, kuid sugulased nad ei olnud. Indira ja Feroza kohtusid ning muutusid lähedasteks Inglismaal, kus mõlemad koolitarkust ja revolutsioonilist maailma-vaadet omandasid.

Indira isa oli väga selle liidu vastu ning Mahatma Gandhigi isiklikult külastas noori ja püüdis neile aukupähe rääkida, et ei ole ilus traditsioon rikkuda. Kuid asjata. Noored abiellusid 1942. aastal Allahabadi. Kuus kuud hiljem Indira ja Feroza arreteeriti ning Feroza istus aastakese Allahabadi keskvanglas. Nende arest oli seotud – tõsi küll – poliitika, mitte armuasjadega.

23 aastat hiljem kohtusid Inglismaal, Cambridge'is, ühes kreeka restoranis tudengid Rajiv Gandhi (Indira poeg) ja itaalia päritolu Sonia Maino. Sellest kohtumisest sai alguse uus armulugu – oh vana, hea Inglismaa... Muide, Sonia Gandhi on täna India Rahvuskongressi liider ja vaat et kõige mõjuvõimsam naine Indias.

1947. aastal saavutas India suveräänsuse ning peaministriks sai Jawaharlal Nehru. Indira oli tema mitteametlik assistent. 1964. aastal, peale isa surma, valiti Indira parlamenti, 1966. aastal sai temast teine naispeaminister maailma ajaloos.

1969. aastal läks India Rahvuskongress pauguga lõhki. Indira asus juhtima seda osa parteist, mille India valimiskomisjon luges Rahvuskongressi ametlikuks järglaseks. Peamiseks partei lõhenemise põhjuseks oli asjaolu, et Indira tahtis süvendada oma isa poolt loodud häid suhteid Nõukogude Liiduga, pealegi ajas ta eelkõige vaestele suunatud poliitikat.

1971. aastal võitis Indira järjekordsed valimised, kus tema loosungiks oli võitlus vaesusega.

Mulle on Indias elamise ajal jäänud mulje, et siin toimuvad valimised pidevalt. Ma pole kunagi neis selgust saanud. On praktiliselt võimatu orienteeruda kogu selles loetamatute nimedega poliitikute rägastikus, kes pidevalt kuhugi kandideerivad. Me võtame

lihtsalt kuulda oma tamili sõprade soovitus: ärge te homme kuhugi sõitke – homme on valimised! Neil päevil on praktiliselt kõik teed politsei poolt suletud ning päev lõpeb peaaegu alati verevalamisega. Valimised kaotanud kandidaadi pooldajad tungivad valimisvõitu tähistavatele vastastele kallale ning vastastikused rüselused lõpevad enamasti päris mitme mehe jaoks fataalselt. Samas surnute pärast siin eriti

ei muretseta – rekarnatsioon ja üldse; ning rahvast siin puudust pole. Arvata võib, et ka Rahvuskongressi lõhenemine tol kaugel 1969. aastal käis sama temperamentselt. Niisiis 1971. aastal võitis Indira valimised ning samal aastal toimus ka järjekordne India-Pakistani sõda, kus India väed tungisid Ida-Pakistani (Bangladesh). Selles konfliktis toetas Indiat Nõukogude Liit. Head suhted kahe suurriigi vahel aina süvenesid.

Sotsiaalses mõttes astus India Indira valitsemise ajal tohutu sammu edasi. Kõigepealt nationaliseeriti pangad. Inimeste elujärg paranes tunduvalt. India ei sõltunud enam toiduimportidest. Maharashtra maakonnas hakkas tööle esimene hüdroelektrijaam. Silmnähtava kiirusega arenes rasketööstus. Indiast sai tuumariik...

1975. aastal mõistis Uttar Pradeshi ülemkohus Indira süüdi valimisseaduste rikkumises ning tegi talle ettepaneku tagasi astuda. Indira kuulutas välja erakorralise seisukorra. Paari järgmise aasta vältel arenes jõudsalt India majandus ja praktiliselt lõppesid regioonidevahelised konfliktid. Kuid naiste sundsteriliseerimine kutsus esile uued tõsised rahutused. Indira piiras ka poliitilisi vabadusi, suleti mitu opositsioonilist ajalehte.

1977. aasta parlamendivalimistel Gandhi kaotas. Võimule tulnud oponendid, kelle Indira oli jalust ära türmi sokutanud, vastasid samaga – Indira pidi ise mõne aja vee ja leiva peal veetma. Kuid juba kolm aastat hiljem tuli ta uuesti võimule.

Samal 1977. aastal alustasid Punjabis sikhid oma vabadusliikumist. Nende liider kuulus sikhid suveräänseks isemajandavaks kogukonnaks. 1980-ndate alul olukord teravnes. Punjabis toimusid pidevad hindude vastu suunatud sikhide pogrommid ja 1983. aastal hõivasid sikhid Amritsari Kuldse Templi – sikhide tähtsaima pühakoja. India valitsus käivi-

tas vastukaaluks operatsiooni "Helesinine Täht", mille käigus tempel küll vabastati, kuid kuulu järgi hukkus 500 inimest ja üle 200 sai vigastada.

Sikhide kättemaks ei jäänud mägedetaha. Neli kuud hiljem, 31. oktoobril 1984, tapsid Indira tema enda kaks sikhidest ihukaitsjat. Satwan Singh ja Balbaro Singh tulistasid Gandhi kehasse 33 kuulit. Kolmas sikh Keharu Singh arreteeriti ja poodi hiljem kui mõrva organiseerija.

Teade Gandhi surmast kutsus esile tõelise massihüsteeria, mille käigus said kannatada miljonid ning tapeti üle 3000 sikh.

Rajiv Gandhi – Indira poeg ja järeltulija peaministri kohale – ütles sikhide genotsiidist rääkides, et "kui suur puu kukub, siis maapind väriseb". Rajiv Gandhi tapsid Tamili Tiigrid 1991. aastal India vägede Sri Lankasse viimise eest.

Niisiis kõik Gandhid (Mahatma, Indira ja Rajiv) on siiani oma otsa leidnud mõrtsuka käe läbi. Erandiks on viimane – Rajivi lesk Sonia. Kuid kas nüüd sel või mõnel muul põhjusel, aga Sonia siiski loobus pärast 2004. aasta ülekaalukat parlamendivõitu peaministri kohast. Tema soovitusel sai peaministriks Manmoham Singh, kuid nõore tõmbab siiski Sonia.

Ivari Vee
Kesknädala reporter Indias

Palun aidake õpilasel saada arvuti!

Teatavasti on Eestimaal mitmeid koole, kus õppeülesannete tegemiseks puuduvad vajalikud töövahendid, sh arvutid. Ka Lääne-Virumaal on teada vähemalt üks selline kool, kus ülesannete täitmiseks e-kooli süsteemis on perel vaja kasvõi sülearvuti.

Meie poole pöördus üks lapsi kasvatav pereisa siira palvega saada kasutatud sülearvuti, mis oleks vähemalt niivõrd töökorras, et tema lapsed saaksid vajalikke koolitöid teha.

Seitsmendas klassis käiv poiss on praegu ainus oma klassikaaslaste seas, kellel ei ole sülearvuti. Siiani on ta laenanud seda iga kord naabritelt, kui koolis on sülearvuti tarvis läinud. Nagu teame, siis sellist vara inimesed väga lahke meelega laenata paraku ei taha.

Palun andke märku, kellel on nurka jäänud sülearvuti, mille oleksite valmis annetama. Teeme üksikvanemast pereisale ja tema lastele jõuludeks ühe toreda kingituse!

Hääd inimest juba ette tänades,

Siret Kotka

Keskerakonna Lääne-Virumaa piirkonna esimees

Keskerakond kutsub rääkima elektrist ja poliitikast!

Keskerakonna liikmed kutsuvad Teid reedel, 23. novembril kell 13–17 Rakverre Grossi Turu kaubamajja (Laada tn 14) ja

laupäeval, 24. novembril kell 10–14 Viljandi turuplatsile.

Riigikogu liikmetega saab arutleda poliitika üle ja kuulata, mis juhtub elektrihinnaga järgmisel aastal. Otsi meid üles ja tule räägi kaasa!

Sinu Keskerakond

Meedia keskpunkt 21. novembril

* Opositsioon ei lase ka täna öösel magada! Jätkub Keskerakonna algatatud obstruktsioon vähemalt elektrihinna alandamiseks. Peavoolumeedia on selle koha pealt väga napisõnaline.

* See-eest "Harta12" toetajad saavad hellitleva tähelepanu osaliseks – samal ajal aga toimub harta liigagi tagasihoidliku sõnumi kanaliseerimine olematusse.

* Eesti e-valimised mõistis hukka USA-s ilmunud ja siin eestindatud raamat "Rikutud sedelid".

Studios **Urmi Reinde** ja **Mart Ummelas**, vestlust juhib **Heimar Lenk**

Poliitika Õhtukool

Jätkub MTÜ Ausad Valimised korraldatud loengusari. Tasuta loengud Tallinnas Hopneri majas (Raekoja pl 18; endine Matkamaja). Algus kell 17.15.

Kavas:
29. novembril **Meedia:**
Kes manipuleerib manipuleerijatega

Esinevad tunnustatud ja autoriteetsed arvamusiidrid

Kohtumine AIVAR RIISALUGA Lasnamäel!

Pühapäeval, 2. detsembril kell 14 (Pae tn 19)

kutsub Keskerakonna Lasnamäe piirkonna seeniorseksioon huvilisi kohtuma Riigikogu liikme **Aivar Riisaluga**.

Juttu tuleb Eesti majandusest ja riigikaitsest.

Kõik on oodatud!

